

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Національна академія правових наук України

**ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО В СИСТЕМІ
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ:
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ**

Матеріали «круглого столу»

(Харків, 4 грудня 2015 року)

За загальною редакцією *А. П. Гетьмана*

Харків
«Право»
2015

УДК 349.6
ББК 67.307
Е45

*За зміст та якість матеріалів
відповідальність несуть автори публікацій*

Екологічне право в системі міждисциплінарних зв'язків: методологічні засади : матеріали «круглого столу» (Харків, 4 груд. 2015 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2015. – 344 с.

ISBN 978-966-458-918-2

Збірник містить тези наукових доповідей учасників «круглого столу», що відбувся у м. Харкові 4 грудня 2015 р.

Розраховане на науковців, фахівців у галузі права, студентів юридичних вищих навчальних закладів та всіх, хто цікавиться питаннями екологічного, земельного та аграрного права України.

УДК 349.6
ББК 67.307

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2015
ISBN 978-966-458-918-2 © Оформлення. Видавництво «Право», 2015

цивільно-правової відповідальності, та постанови Кабміну України «Про розмір компенсації за пошкодження або знищення рослинних об'єктів, занесених до Зеленої книги України».

Коваленко Сергій Миколайович
здобувач кафедри земельного та
аграрного права Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Сільськогосподарське виробництво як ніякий інший вид суспільного виробництва пов'язане з навколишнім природним середовищем, здійснюється безпосередньо в ньому та потужно впливає на стан екологічної рівноваги.

Надмірна концентрація екологічно небезпечних виробництв в Україні, застаріле та неефективне природоохоронне обладнання, що залишилося ще з радянських часів, недостатня кваліфікація кадрів, які здебільшого нездатні інтегрувати високоефективні сучасні технології вирощування сільськогосподарської продукції з екологічною безпекою виробництва, є одними із основних чинників екологічних проблем в державі.

Вбачається, що як технологічне, так і екологічне відставання розвитку вітчизняного сільськогосподарського виробництва від найбільш успішних у цій сфері країн світу може бути подолане, передусім, за рахунок якісно нових підходів у підготовці кадрів, заснованих на підвищенні ролі та значення екологічної освіти та виховання, що в усьому світі впродовж останніх років справедливо вважаються одними з найпотужніших важелів повороту людства від руйнівного споживацького способу життєдіяльності його до гармонійного, екологічно безпечного розвитку.

Сучасний висококваліфікований спеціаліст у сфері сільськогосподарського виробництва – це, перш за все, фахівець у галузі екологічно безпечних технологій виробництва.

Тому підготовка кадрів для сфери аграрного виробництва з високим рівнем екологічних знань, екологічної свідомості і культури на основі нових критеріїв оцінки взаємовідносин людського суспільства й природи, повинна стати одним з головних напрямів у вирішенні надзвичайно гострих екологічних і соціально-економічних проблем сучасної України.

При цьому слід зауважити, що усі прогресивні ідеї та підходи щодо екологічної освіти в процесі підготовки кадрів для аграрного виробництва на сьогодні не можуть бути реалізовані через відсутність належної правової бази.

На жаль, затверджена ще наприкінці 2001 року колегією Міністерства освіти і науки України Концепція екологічної освіти України залишається нереалізованою.

Цією Концепцією, зокрема було визначено: мету і завдання екологічної освіти, серед яких і підготовка фахівців для різних сфер суспільного виробництва; стратегічні напрямки і тактичні завдання розвитку екологічної освіти; зміст та структуру формальної і неформальної екологічної освіти; основи дошкільної, загальної середньої, вищої та післядипломної екологічної освіти; умови реалізації Концепції тощо.

Серед важливих напрямів державного управління екологічної освітою та вихованням цією Концепцією було, серед іншого, передбачено розробку Закону України про екологічну освіту.

Проект такого закону, яким мали бути визначені основні засади і принципи державної політики у сфері екологічної освіти, був розроблений Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти ще у 2002 році, але до цього часу відповідний закон так і не був прийнятий.

Вбачається, що під основною метою екологічної освіти в процесі підготовки кадрів для сільськогосподарського виробництва слід розуміти формування у майбутніх фахівців чітких уявлень про навколишнє природне середовище, характер антропогенного впливу на нього агро-виробничої діяльності, а також про принципи гармонійного співіснування галузей сільського господарства та навколишнього природного середовища.

Головним завданням екологізації підготовки кадрів для аграрного виробництва повинно стати формування у студентів та учнів знань про взаємини людини та природи у галузі сільськогосподарської виробничої діяльності, охорони та раціонального використання природних ресурсів,

а також можливості та необхідності їхнього відновлення під час такої діяльності.

Зміст екологічної освіти в процесі підготовки кадрів для аграрного виробництва має бути пов'язаний із розумінням процесу виробництва сільськогосподарської продукції як виду науково обґрунтованого екологічного природокористування з позицій природоцентризму та розгляду людини як природної істоти та частини навколишнього природного середовища.

Підсумовуючи викладене можна стверджувати, що правове забезпечення екологізації освіти, підвищення рівня екологічної культури на сьогодні виступають актуальними завданнями підготовки фахівців для усіх сфер суспільного виробництва.

У цьому зв'язку актуальним вбачається розроблення та прийняття Закону України про екологічну освіту, адекватного сучасним реаліям, у якому має бути, перш за все, визначено мету, завдання та принципи екологізації усієї системи освіти в Україні, а також методи та засоби їхньої реалізації.

Такий Закон стане нормативною основою для створення дієвого механізму правового регулювання суспільних відносин щодо підготовки фахівців для усіх сфер суспільного виробництва, у тому числі для сфери аграрного виробництва в Україні.

Святолуцька Олена Сергіївна
здобувач кафедри земельного
та аграрного права Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ОТРИМАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА

В умовах стрімкого розвитку будівництва та відповідно розвитку ринку нерухомості актуальності набуває питання правового регулювання отримання земельних ділянок для індивідуального будівництва.